

Bekkur: 5. bekkur

Námsgrein: Íslenska

Kennarar: Halla Björk Sæbjörnsdóttir og Kristín G.B. Jónsdóttir (7 stundir)

Nemendur: 42 nemendur

Tíma fjöldi: 7 stundir

Góð kunnátta í móðurmáli er meginundirstaða staðgóðrar menntunar. Lestur er jafnframt öflugt tæki nemenda til að afla sér þekkingar og tjáning í ræðu og riti er ein af nauðsynlegum forsendum þátttöku í samfélaginu. Íslenskukennslu er í meginatriðum skipt upp í fjóra flokka: talað mál og hlustun, lestur og bókmenntir, ritun og loks málfræði. Í lýðræðisþjóðfélagi er mikilvægt að geta tekið virkan þátt í ýmis konar umræðum, hlustað af athygli og skilið og greint þær upplýsingar sem fyrir augum og eyrum ber. Í 10. bekk er áhersla lögð á að nemendur þjálfist í að geta flutt mál sitt af öryggi, með og án stafrænna miðla og beiti við það m.a. viðeigandi áherslum og jafnvel leikrænni tjáningu. Kröfur samfélagsins til lestrarfærni hafa breyst mikið á undanförunum árum. Mikilvægt er að nemendur hafi náð góðum lestrarhraða en ekki síður að þeir hafi góðan lesskilning og séu gagnrýnir á þann texta sem lesinn er. Leitast er við að auka leshraða, lesskilning, almennan lestraráhuga og þekkingu á íslenskum bókmenntaarfi með lestri margs konar bókmenntaverka og ritaðra texta. Lestur og ritun tengjast óhjákvæmilega. Til þess að nemendur geti mætt kröfum samfélagsins um að geta tjáð sig skriflega í námi, starfi, félagslífi og einkalífi þurfa þeir bæði að beina sjónum sínum að sjálfum textanum, efni hans, skipulagi, málsmíði og stíl og tæknilegum atriðum eins og skrift, stafsetningu, uppsetningu og frágangi. Í ritunarverkefnum er lögð áhersla á að nemendur setji efni sitt skýrt og skipulega fram með ýmsum hætti, allt frá frjálsum ritun í skipulagðar ritgerðir s.s. kjörbóka- og heimildaritgerðir. Nemendur þurfa bæði að geta sett efni sitt fram skriflega og með stafrænum miðlum. Í málfræði nýta nemendur þá þekkingu sem þeir hafa þegar öðlast í yngri bekkjum og byggja ofan á hana. Markmið málfræðikennslunnar er að gera nemendur viðræðuhæfa um mál og málfar, gera þá að betri málnotendum og glæða áhuga þeirra á tungumáli sínu.

Í íslenskunámi í 5. bekk er áhersla lögð á að nemendur læri að sýna sjálfstæði og að bera ábyrgð á eigin námi.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá þau hæfniviðmið sem unnið er eftir, hvaða kennsluhættir eru viðhafðir og hvernig námið er metið. Í lotum í Mentor er að finna nánari lýsingar á tilhögun þeirra viðfangsefna sem nemendur fást við.

Komið er til móts við mismunandi þarfir nemenda með ýmsum hætti. Þeir sem þurfa aukna námsaðstoð vinna samkvæmt einstaklingaáætlunum eða námskrám sem umsjónar- eða faggreinakennari setur upp í samráði við foreldra. Það sama á við um þá nemendur sem geta tekist á við flóknari eða viðameiri viðfangsefni.

Námsflokkar:	Hæfniviðmið	Kennsluhættir	Námsmat
Talað mál, hlustun og áhorf	Nemandi getur: - Tjáð sig skýrt og áheyrilega - tjáð eigin skoðanir og tilfinningar, - tekið þátt í samræðum, - hlustað af athygli og sett sig í spor annarra, - nýtt sér og endursagt efni á rafrænu formi, - átt góð samskipti, hlustað og sýnt kurteisi,	- Nemendur æfa framsögn með ýmsum hætti. Einu sinni á önn kynna þeir frjálslestrarbók sem þeir hafa lesið. Auk þess kynna þeir hópverkefni og mega nýta til þess þá miðla sem þeim hentar. - Við lestur námsbóka og á bekkjarfundum fá nemendur þjálfun í að taka þátt í umræðum um hin ýmsu málefni og mikilvægi þess að virða skoðanir annarra. - Eftir hlustun og/eða lestur skáldsagna, smásagna og ljóða eða áhorf á kvikmyndum eða öðru myndefni fara fram umræður þar sem nemendur eru hvattir til þess að tjá skoðanir sínar á efninu og ræða mismunandi hliðar málsins.	Leiðsagnarmat sem felst í því að nemandi fær leiðbeiningar um vandaðan upplestur og framsögn.
Lestur og bókmenntir	- lesið texta við hæfi með góðum hraða og skilningi, - notað þekkingu og reynslu ásamt ríkulegum orðaforða við lestur og skilning á texta,	Nemendur lesa jafnt og þétt í frjálslestrarbókum yfir allt skólaárið heima, á lestrarstundum (10-15 mínútur dag hvern). Lesa reglulega fyrir kennara og skrá lesturinn í lestrardagbók.	- Leiðsagnarmat í hópa- og einstaklingsvinnu. - Lesskilningskannanir
			5. bekkur Orðarún 1 - lesskilningspróf

	- greint og fjallað um aðalatriði í texta og notað mismunandi aðferðir við lestur og skilning á texta, - lesið sér til ánægju og fróðleiks, - lesið gamlar og nýjar bókmenntir þar á meðal þjóðsögur, ljóð og bókmenntir ætlaðar börnum, - þekki hugtök eins og persóna, söguþráður, umhverfi og boðskapur, - beitt nokkrum hugtökum til að fjalla um form og innihald ljóða, svo sem rím, ljóðstafi og líkingar, - aflað upplýsinga úr bókum og fjölbreyttu rafrænu efni, unnið úr þeim og nýtt við lausn verkefna, - lesið úr einföldum tölulegum og myndrænum upplýsingum og túlkað þær, - valið sér fjölbreytt lesefni við hæfi til gagns og ánægju,	- Notast verður við fjölbreytta texta og fjölbreytt málfar verður í hávegum. - Ljóðaverkefni.	Orðarún 2 - lesskilningspróf Lesfimiþróf eru lögð fyrir þrisvar sinnum á skólaárinu, í september, janúar og maí. Viðmið í lesfimi við lok 5. bekkjar: 160 orð eða meira á mínútu, mjög góður árangur. 140 – 160 orð á mínútu, góður árangur. 90 – 140 orð á mínútu, nokkuð góður árangur. Nemendur sem ekki hafa náð um 90 orðum á mínútu í lesfimiþrófi í september þurfa frekari þjálfun og í sumum tilfellum sérúrræði.
Ritun	- skrifað læsilega og af öryggi með persónulegri rithönd, skrifað texta í tölvu, beitt algengum aðgerðum í ritvinnslu og notað orðabækur - valið textategund, skipulagt og orðað texta, svo sem sögur, frásagnir, lýsingar og fyrirmæli - samið texta þar sem beitt er eigin sköpun. Tjáð hugmyndir sínar og reynslu og kynnt ritunina,	- Ýmis ritunarverkefni unnin heima og í skóla og mun ritun að miklu leyti tengjast þeim námsþáttum eða námsefni sem unnið er með hverju sinni. Ritun er bæði unnin í stílabók og í tölvu. - Lögð verður áhersla á vönduð vinnubrögð, skrift og frágang. - Ýmis ljóðaverkefni unnin í þema	- Lokamat - stafsetningarkannanir og ritunarverkefni. - Leiðsagnarmat – frágangur í vinnubókum, skriftarbókum og ritunarverkefni.

	• beitt helstu atriðum stafsetningar og greinamerkjasetningar.	• Gerðar verða fjölbreyttar stafsetningaæfingar.	
Málfræði	• gert sér nokkra grein fyrir eigin máli, • notað nokkuð ríkulegan orðaforða í ræðu og riti og nýtt sér málfræðikunnáttu sína við tal og ritun, • nýtt sér kunnáttu og færni til að fletta upp orðum í orðabókum og öðrum gagnagrunnum um mál, • áttað sig á hvernig orðaforðinn skiptist í orðflokka, þekki sagnorð, nafnorð og lýsingarorð og geti greint hlutverk og helstu einkenni þeirra, • notað orðtök og málshætti í töluðu máli og rituðu, • gert sér grein fyrir notagildi íslenskrar málfræði, m.a. við stafsetningu.	• Unnið verður með orðtök og málshætti • Farið verður í orðaleik þar sem nemendur finna orð sem þeir ekki skilja, fræðast um merkingu þess og kynna fyrir samnemendum sínum. • Farið verður í orðflokka: nafnorð, lýsingarorð og sagnorð. Nemendur æfa sig í að greina orð í orðflokka. • Nemendur læra ýmsar skammstafanir sem þeir geta nýtt sér í textagerð.	• Lokamat - málfræðikannanir. • Leiðsagnarmat – hugtakakort og ýmis þemaverkefni tengd orðtökum og málsháttum.
Kennslugögn: Orðspor - lesbók og vinnubók, Málrækt 1, stafsetningaæfingar (Ritum rétt af mms.is) og ritunarverkefni, Skrift 5, Frjálslestrarbækur, Galdraskólinn + vb., Kóngar í ríki sínu + vinnubók. Ítarefni: Ljósritað efni (Mál í mótun – vb, Litabækur - lesskilningur)., Réttritunarorðabók, Stafsetning-ritreglur og æfingar. Efni af vef, Vandamálið: Þetta er málið – lesbók og vinnubók			